

REGIONAAL- JA
PÖLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Antimikroobsete ainete kasutamine

Piret Aasmäe
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
Toiduohutuse osakond
peaspetsialist

1

AMR- mikroobide resistentsus

- ... on olukord, kus AB ei toimi mikroobi surmavalt või tema kasvu pidurdavalt

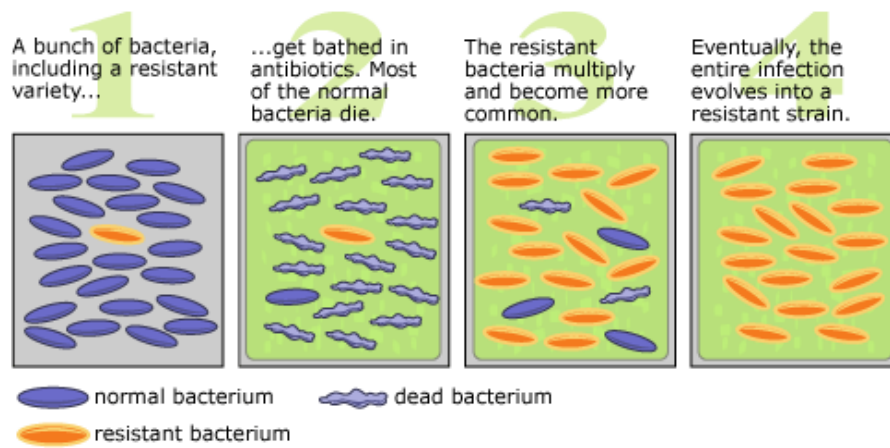
AMR jaguneb:

- loomulik resistentsus
- omandatud resistentsus

2

AMR

3

Miks?

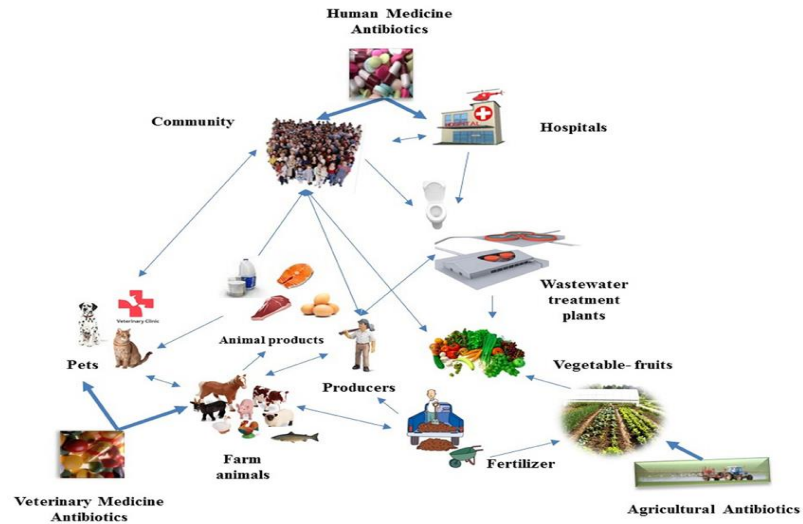

Resistentsetest mikroorganismidest põhjustatud haigestumuste arv kasvab-

- 5 peamise surma põhjuse hulgas
- Maailmas sureb praegu iga 1,5 sekundi tagant inimene AMR-i
- AMR seotud tervishoiu kulu EL -u. 2 miljardit EUR/aastas
- 10 miljonit surma/2050. aastaks

4

AMR – „Üks tervis“

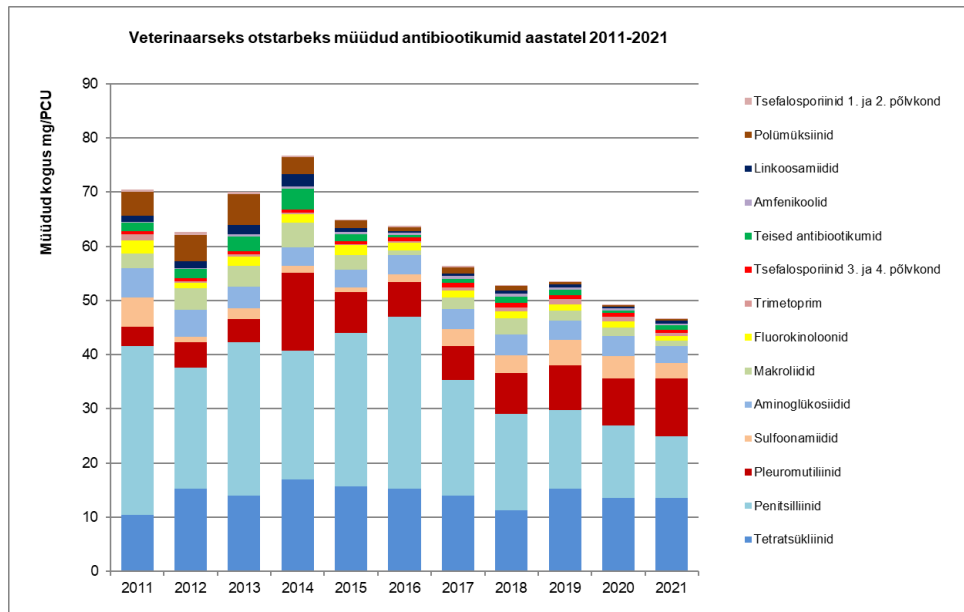
5

Võrdlus teiste Euroopa riikidega - 31 Euroopa riigi mediaan aastal 2022

Allikas: ESVAC raport 2022
12th ESVAC report

	2021, mg/PCU	
	Eesti	Euroopa mediaan
Tetratsükliinid	13,5	15,6
Penitsilliinid	11,5	10,8
Pleuromutiliinid	10,6	1,3
Sulfoonamiidid	2,9	6,0
Aminoglükosiidid	3,1	3,1
Makroliidid	0,9	4,7
Fluorokinoloonid	0,9	0,9
Trimetoprim	0,6	0,9
Tsefalosporiinid 3. ja 4. põlvkond	0,5	0,2
Teised antibiootikumid	0,9	0,5
Amfenikoolid	0,4	1,1
Linkosamiidid	0,5	0,5
Polümüksiinid	0,2	0,6
Tsefalosporiinid 1. ja 2. põlvkond	0,1	0,1
Teised kinoloonid	0	0,1
KOKKU	46,6	47,6

6

7

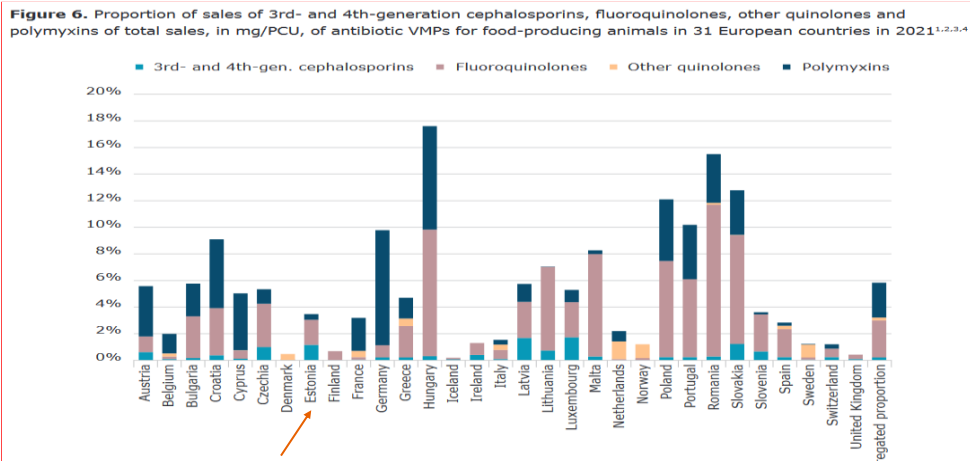
Eestis müüdnud toimeainete kogused (2017-2022)

Ravimiameti andmetel

Toimeained	Müüdnud kogus (kilogrammides)					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aminoglükosiidid	439	473	407	418	376	255
Amfenikoolid	55	56	49	45	45	69
Fluorokinoloonid	151	143	132	130	104	93
Linkosamiidid	54	78	66	38	61	48
Makroliidid	240	349	216	184	108	179
Penitsilliinid ja penitsilliinide kombinatsioonid	2 485	2 159	1 824	1 651	1 438	1 422
Pleuromütiliinid	565	856	956	997	1 209	1 172
Polümüksiinid	109	83	44	25	18	47
Sulfoonamiidide ja trimetoprimi kombinatsioonid	405	440	651	589	406	455
Tetratsükliinid	1 675	1 395	1 862	1 691	1 655	1 620
Tsefalosporiinid 1. ja 2. põlvkond	69	62	55	51	52	52
Tsefalosporiinid 3. ja 4. põlvkond	92	104	88	81	61	53
Teised antibiootikumid ja antibakteriaalsed ained	592	656	819	848	843	896
KOKKU	6 931	6 855	7 169	6 748	6 374	6 360
Muutuse %	-12%	-1%	+5%	-6%	-6%	0%

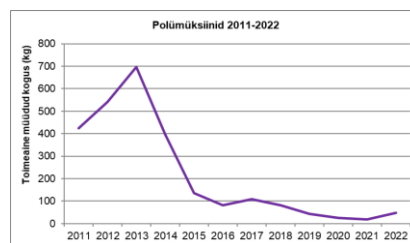
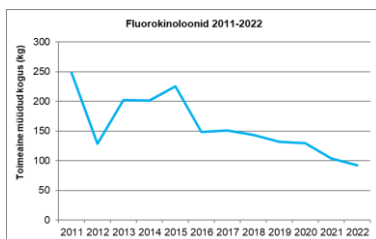
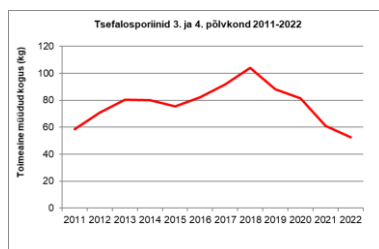
8

Kriitiliste AB osakaal vet.ravimite müügis, 31 EU riiki, 2021 (ESVAC 2022)

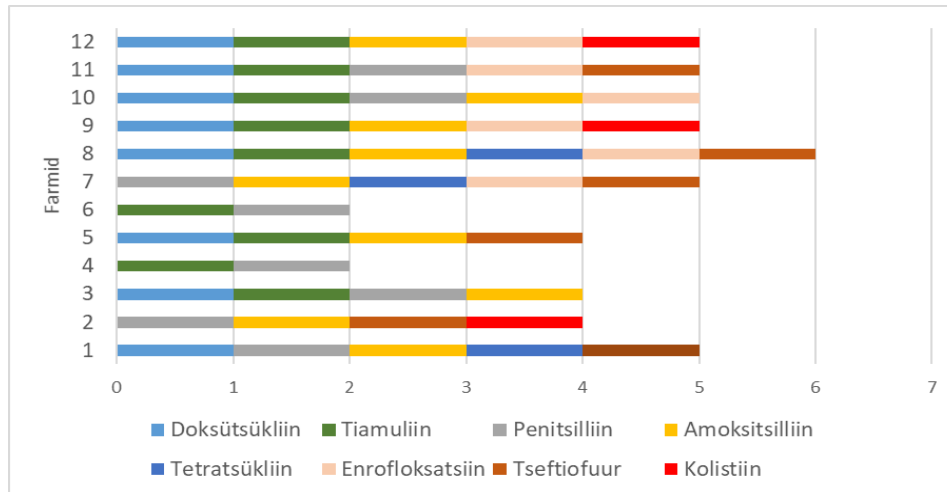
9

Kriitiliselt tähtsad antibiootikumid. Trendid 2011–2022 Eestis (RA)

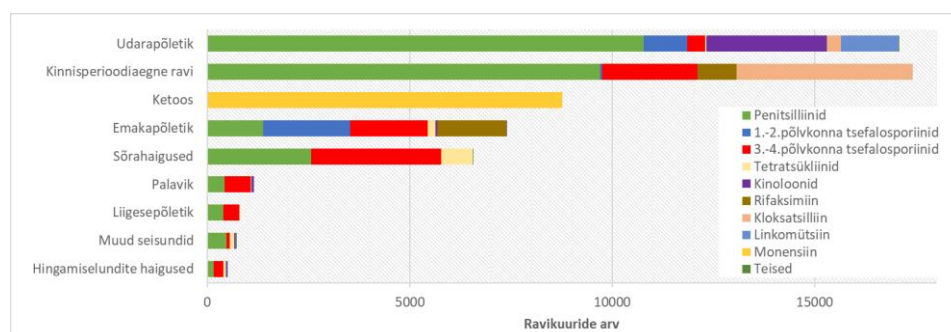
10

Kasutatud toimeained seakasvatuses 2018.–2020 (AMRITA projekt)

11

Kasutatud toimeained veisekasvatuses 2018.–2020 (AMRITA projekt)

12

E- andmekogu alused:

AMR TK:

- ❖ „Mikroobide antibiootikumiresistentsuse vähendamise tegevuskava veterinaarmeditsiini valdkonnas aastateks 2021–2026“ (III uuendus):
I lisa- rakendusplaan- e- andmekogu loomaliigiti AB kasutamise kohta

EL õigusaktid:

- ❖ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/6, 11. detsember 2018, mis käsitleb veterinaarravimeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/82/EÜ*

artikkel 57- Andmete kogumine loomadel kasutatavate mikroobivastaste ravimite kohta

Delegeeritud ja rakendusaktid

- ❖ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/578, 29. jaanuar 2021, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/6 seoses mikroobivastaste ravimite müüginahuga ja loomadel kasutamise kohta andmete kogumise nõuetega
- ❖ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/209, 16. veebruar 2022, millega kehtestatakse selliste andmete vorming, mida kogutakse ja mis esitatakse mikroobivastaste ravimite müüginahuga ning loomadel kasutatud koguste kindlakstegemiseks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/6

13

Eesti õigusaktid

Veterinaarseadus-

- MeM määrus 23.11.2021 nr 68 „Veterinaarteenuse osutamise kohta arvestuse pidamise ning aruande ja andmete esitamise täpsemad nõuded ja kord“
- MeM määrus 23.11.2021 nr 67 „Riikliku veterinaararstide registri põhimäärus“

14

E- andmekogu

Andmeedastajad- veterinaararstid

Andmeallikad- ravimite kasutamise arvestuse pidamise dokumendid

Loomaliigid- veis, sead, kodulinnud, lambad, kitsed, kalad (Atlandi lõhe, vikerforell, kuld-merikoger, harilik huntahven, harilik karpkala), hobused (sealhulgas need kes ei kuulu tapmisele inimtarbimise eesmärgil), küülikud, lemmikloomad (koerad, kassid) ja karusloomad (üleminekuperiood)

Mikroobivastased ravimid- vastavalt EL määrusele

Andmete kogumine alates **2023.a.** kvartaalselt

I aruanne tuleb liikmesriigil esitada 30. septembriks 2024 ja see hõlmab 2023.a andmeid mikroobivastaste ravimite kasutamise kohta asjaomaste loomaliikide, -kategoriate ja vanuserühmade lõikes

Koostamisel on ka loomatervise ja –heaolu baromeeter, kuhu oleme üheks andmekoosluseks pannud antibiootikumide kasutamise (koostab PRIA, PowerBI visuaal), ühel hetkel plaanis teha ka loomaliikide põhine.

15

Küsimusi?

Tänan!

piret.aasmae@agri.ee

16